

Mick Antoniw AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

14 Mai 2020

Annwyl Mick,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 9 Ebrill ynghylch y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil yr Amgylchedd. Fel y gwyddoch, mae'r gwaith o graffu ar y Bil wedi'i oedi ar hyn o bryd ac, o ganlyniad, cytunwyd ar ddyddiad adrodd diwygiedig ar gyfer adroddiad y Pwyllgor. Rwy'n ddiolchgar i'r Pwyllgor am fod mor ystyriol o effaith yr amgylchiadau digynsail rydym yn eu hwynebu ac am ganiatáu i mi gyflwyno fy ymatebion ar ffurf gohebiaeth.

Rwyf wedi darparu gwybodaeth ychwanegol fel yr holwyd amdano yn y ddogfen atodedig.

Lesley Griffiths AC/AM
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ymatebion i gwestiynau'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil yr Amgylchedd y DU

Cyffredinol

1. A ydych chi'n credu bod y Bil, a'r holl ddarpariaethau sydd ynddo, yn angenrheidiol? Os felly, a allech egluro pam.

Ni allaf roi sylwadau ar y Bil ehangach gan mai mater i Lywodraeth y DU yw hwn. Fodd bynnag, o ran y darpariaethau sydd wedi'u cynnwys yn y Bil ar gyfer Gweinidogion Cymru, gallaf gadarnhau fy mod yn ystyried bod y rhain yn angenrheidiol.

Mae Bil yr Amgylchedd yn cefnogi cydrwymedigaeth y DU i drosi Pecyn Economi Gylchol yr UE (CEP). Yn ogystal â bodloni anghenion y darpariaethau CEP, bydd y Bil yn cefnogi uchelgais Cymru i symud i economi fwy cylchol hefyd. Mae'n darparu'r adnoddau deddfwriaethol i gefnogi'r ffordd rydym yn mynd i'r afael â throeddau gwastraff, taflu sbwriel, gwella cyfraddau ailgylchu, cymell effeithlonrwydd adnoddau a sicrhau bod cynhyrchwyr yn talu am gostau diwedd oes y cynhyrchion a'r deunyddiau a roddir ar y farchnad.

Yn ogystal, mae'r darpariaethau deddfwriaethol presennol o fewn un darn o ddeddfwriaeth ac er mwyn darparu parhad a hygyrchedd i ddefnyddwyr mae'r Bil yn darparu un ffynhonnell i ddiwygio'r ddeddfwriaeth bresennol a thrwy hynny leihau nifer y gwelliannau o fewn y ddeddfwriaeth ffynhonnell.

Mewn perthynas ag ansawdd aer mae cymal 70 a Rhan 2 o Atodlen 12 yn diwygio Rhan III o Ddeddf Aer Glân 1993, mewn perthynas â Chymru. Effaith y diwygiad arfaethedig i Ddeddf Aer Glân 1993 yw creu dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi rhestrï ar gyfer cofnodi tanwyddau awdurdodedig a mathau eithriedig o leoedd tân y gellir eu defnyddio'n gyfreithlon yn Ardaloedd Rheoli Mwg Cymru ac i symud oddi wrth wneud is-ddeddfwriaeth i gyflawni'r nod hwn. Y sail resymegol dros ddefnyddio Bil Amgylchedd y DU yw sicrhau manteision i weithgynhyrchwyr a defnyddwyr cyn gynted â phosibl. Bydd busnesau/gweithgynhyrchwyr yn elwa wrth i'r oedi rhwng cael argymhelliad gan yr arbenigwyr technegol sy'n argymhell cynhyrchion i'w defnyddio a rhoi cynnyrch ar y farchnad gael ei leihau; bydd mabwysiadu rhestrï cyhoeddedig yn lleihau'r lwfans ansicrwydd wrth gofnodi a diweddarau'r rhestrï o gynhyrchion y gellir eu defnyddio'n gyfreithlon; a bydd proses symlach, fwy effeithiol yn cynyddu dewis y defnyddiwr wrth i fwy o gynhyrchion ddod i'r farchnad yn gynt. Bydd manteision amgylcheddol hefyd gan y bydd gwella sut y gweithredir y gyfundrefn rheoli mwg yng Nghymru yn ei gwneud yn haws i nodi cynhyrchion y gellir eu defnyddio'n gyfreithlon mewn ardaloedd rheoli mwg.

Mae'r pwerau i Weinidogion Cymru mewn perthynas â dŵr yn cyd-fynd â'r ymrwymïadau yn Strategaeth Ddŵr i Gymru Llywodraeth Cymru, gan gynnwys gweithio gyda chwmnïau dŵr, rheoleiddwyr ac awdurdodau lleol i gyflwyno cynlluniau ar gyfer rheoli dŵr gwastraff a charthffosiaeth. Ein nod yw sicrhau bod systemau charthffosiaeth a draenio yn gydnerth ac yn cael eu cynnal a'u cadw'n dda ar gyfer cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol, gyda digon o gapasiti i reoli'r galw a roddir arnynt heb achosi llygredd na llifogydd o garthffosydd yng nghartrefi pobl. Bydd hyn yn ein galluogi i symud tuag at ddull ataliol, sy'n egwyddor allweddol arall o ran rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy.

Mae pwerau draenio tir yn angenrheidiol i ganiatáu ar gyfer diwygio a diweddarau'r fethodoleg o gyfrifo'r rhaniad incwm rhwng ardollau arbennig ac ardrethi draenio.

Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth hefyd i ddarparu methodoleg amgen ar gyfer cyfrifo gwerth tir trethadwy (tir ac adeiladau amaethyddol) er mwyn osgoi'r posibilrwydd o ystumio'r cyfrifiad dosrannu.

Mae'r pwerau ym Mil yr Amgylchedd yn angenrheidiol er mwyn cyflawni cyfundrefn Cemegion sy'n gweithio. Roedd rhai newidiadau a fyddai'n helpu Cofrestru, Gwerthuso, Awdurdodi a Chyfyngu ar Gemegau (REACH) y DU i weithredu'n fwy effeithiol y tu allan i gwmpas y pwerau yn y Ddeddf Ymadael. Rydym yn mynd o system a gynlluniwyd ar gyfer 28 o aelod-wladwriaethau i un wladwriaeth â phedair gwlad. Felly, mae rhai agweddau ar REACH yn anymarferol neu'n orfeichus i fusnesau. Mae hyn yn debygol o olygu newidiadau i'r Rheoliadau REACH presennol er mwyn sicrhau eu bod yn addas i'w defnyddio ar raddfa'r DU yn unig. Yn ogystal, pan fyddwn yn colli pwerau adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972, ni fyddwn yn gallu gwneud unrhyw newidiadau i reoliadau gorfodi REACH.

Heb y pwerau hyn, byddai'n rhaid i UK REACH weithredu yng nghyd-destun Offerynnau Statudol Ymadael â'r UE. Yn y sefyllfa hon, gallem wynebu nifer o risgiau a materion yn gyflym, yn enwedig o ran y dyddiadau cau ar gyfer cofrestru ac ailadrodd profion anifeiliaid. Mae'n bosibl y bydd angen y pwerau hefyd i adlewyrchu newidiadau i drefniadau'r UE rydym am eu cynnal. Mae REACH yn ymdrin â materion a gadwyd yn ôl megis iechyd a diogelwch yn y gweithle a safonau cynnyrch, yn ogystal â meysydd datganoledig fel iechyd y cyhoedd a'r amgylchedd. Yn hyn o beth, byddai angen yr un offeryn deddfwriaethol ar gyfer mesurau i atal cemegyn rhag peri niwed i iechyd dynol yn ogystal ag achosi niwed i'r amgylchedd. Felly, byddai'n anodd deddfu ar gyfer pwerau o'r fath yn y Cynulliad.

2. A yw'r Bil yn gyfystyr â Fframwaith Deddfwriaethol Cyffredin? Pa ddarpariaethau sy'n angenrheidiol i gyflawni'r Fframwaith Deddfwriaethol Cyffredin?

Nid yw'r Bil yn gyfystyr â fframwaith deddfwriaethol cyffredin ac nid yw'n sefydlu unrhyw fframweithiau deddfwriaethol cyffredin.

Mae Bil y DU yn cynnwys darpariaethau ar gyfer cemegion a chyfrifoldeb estynedig cynhyrchwyr, sef dau faes gyda fframweithiau cyffredin a nodwyd. Er nad yw'r Bil ei hun yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth ar gyfer fframweithiau lle mae gweinyddiaethau yn datblygu polisïau neu ddeddfwriaeth ar y cyd, a all fod yn berthnasol i fwy nag un weinyddiaeth, yna gall fframwaith cyffredin cytunedig ddarparu strwythur priodol i drafod y polisi a'r datblygiad deddfwriaethol a mynd i'r afael ag unrhyw wahaniaethau barn.

3. Pa drafodaethau rydych wedi'u cael gyda Llywodraeth y DU am y Bil? Pa mor aml y mae'r trafodaethau hynny wedi bod yn digwydd a beth yw canlyniadau'r trafodaethau?

Mae'r Cyfarfodydd Grŵp Rhyngweinidogol rheolaidd ar yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig yn cynnwys eitem ar yr agenda ar ddeddfwriaeth ac rwyf wedi defnyddio'r cyfarfodydd hyn i godi materion ynghylch Bil Amgylchedd y DU.

O ganlyniad i'r trafodaethau hyn, rydym wedi sicrhau gwelliannau i'r Bil ynghylch cymhwyso egwyddorion amgylcheddol i adlewyrchu natur ddatganoledig yr amgylchedd. Fel y cyfryw, ni fydd yn ofynnol i Weinidogion y Goron sy'n llunio polisïau mewn perthynas â Chymru roi sylw i'r ymagwedd ym Mil y DU ond i'r ymagwedd y byddwn yn ei chyflwyno mewn deddfwriaeth i Gymru yn y dyfodol.

Rydym hefyd wedi sicrhau cytundeb yr Ysgrifennydd Gwladol i ddiwygio'r Bil, os oes angen, i gynnwys eithriad o baragraff 11 o Atodlen 7B i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 mewn perthynas â swyddogaethau cydredol plws. Rhagwelwn y bydd Gorchymyn adran 109 yn

cael ei gyflwyno'n fuan ac y bydd yn mynd i'r afael â'r mater o swyddogaethau cydredol yn y Bil hwn. Byddai hyn yn golygu na fyddai angen diwygio'r Bil.

Mae trafodaethau yn parhau ynghylch effaith cymal 19 (dim atchwelyd safonau diogelu'r amgylchedd) ar gymhwysedd datganoledig a'r ddyletswydd sydd ar Swyddfa Diogelu'r Amgylchedd i ymgynghori â chyrrff llywodraethu amgylcheddol datganoledig (cymal 24(4)).

Mae cymal 24(4) yn gosod dyletswydd ar yr OEP i ymgynghori â chorff llywodraethu amgylcheddol datganoledig os yw o'r farn y gallai arfer unrhyw swyddogaethau penodol fod yn berthnasol i'r broses o arfer swyddogaeth llywodraethu amgylcheddol ddatganoledig.

Barn Llywodraeth Cymru ers tro yw y bydd angen i'r cyrrff llywodraethu amgylcheddol perthnasol yng Nghymru a Lloegr gydweithio'n agos i nodi a gweithredu ar gwynion a allai fod yn drawsffiniol eu natur neu'n berthnasol i faterion a gedwir yn ôl a rhai datganoledig.

Mae angen hefyd i ddinasyddion yn y ddwy wlad allu cael mynediad rhwydd i broses gwynion, gan roi'r cyfrifoldeb ar y cyrrff llywodraethu amgylcheddol i hwyluso yn hytrach na disgwyl i ddinasyddion ymdopi â chymhlethdod materion a gedwir yn ôl/datganoledig.

Nid yw'r ddyletswydd arfaethedig i ymgynghori yn mynd cyn belled â darparu ar gyfer y dull cydweithredol hwn, gan nad yw'n caniatáu ar gyfer nodi'n gynnar ble y gallai fod angen i'r cyrrff gydweithio, ac i'r corff Cymreig fod yn rhan o'r penderfyniad ynghylch a yw ymchwiliad yn berthnasol iddo. At hynny, nid yw'n caniatáu i ymchwiliadau gael eu cynnal ar gyfer rhannu arferion gorau ac arbenigedd rhwng y cyrrff. Yn unol â hynny, rydym yn ceisio gwelliant i'r Bil i alluogi trefniadau cydweithredol.

4. A wnaethoch chi roi cyfarwyddiadau penodol i Lywodraeth y DU ynghylch pa ddarpariaeth y byddai ei hangen ar Weinidogion Cymru ar gyfer Cymru yn y Bil hwn? A oeddech chi a chwmsleriaid deddfwriaethol Llywodraeth Cymru yn rhan o'r gwaith o ddrafftio'r darpariaethau? Os na, sut aethoch chi ati?

Bu swyddogion polisi a gwasanaethau cyfreithiol yn ystyried a, lle y bo'n briodol, yn cyfrannu at gyfarwyddiadau polisi a luniwyd gan swyddogion polisi'r DU. Eto yn y rhan fwyaf o achosion, nid oedd Cwmsleriaid Deddfwriaethol Cymru yn ymwneud â'r gwaith o ddrafftio'r darpariaethau Cymreig yn y Bil.

Mae cymal 70 a Rhan 3 o Atodlen 12 i'r Bil yn ymwneud ag ardaloedd rheoli mwg, sy'n diwygio Deddf Aer Glân 1993. Mae'r ddarpariaeth hon yn eithriad gan ei bod yn gymal ar gyfer Cymru'n unig. Roedd y cymal hwn yn destun cyfarwyddiadau ar wahân a baratowyd gan y gwasanaethau cyfreithiol ac a ddrafftwyd gan Gwmsleriaid Deddfwriaethol Cymru.

5. A ydych chi'n ymwybodol o unrhyw welliannau y mae Llywodraeth y DU yn ceisio'u gwneud i'r Bil? Os felly, a ydych chi wedi cael cyfle i ystyried y modd y drafftwyd y gwelliannau hynny, i sicrhau eu bod yn diwallu anghenion Cymru? Os gwneir diwygiadau ychwanegol i'r Bil, y mae angen cydsyniad y Cynulliad ar eu cyfer, a fyddwch yn gosod Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol arall mewn perthynas â'r Bil?

Cyn i Fil Amgylchedd y DU gael ei oedi ar 19 Mawrth, roedd Llywodraeth y DU wedi rhoi gwybod i ni am yr holl welliannau roedd wedi'u cynnig i'r Bil. Galluogodd hyn ni i ystyried unrhyw effeithiau posibl ar Gymru. Roedd y diwygiadau hyd at 19 Mawrth i gyd yn dechnegol eu natur; er enghraifft, cafodd nifer o welliannau eu cyflwyno i ddiwygio enw

Cynulliad Cenedlaethol Cymru i Senedd Cymru. Unwaith yr ailafaelir â gwaith craffu'r Bil trwy'r Senedd, rydym yn disgwyl yr un lefel o gyfranogiad.

Gallaf gadarnhau y byddaf yn gosod Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol arall mewn perthynas â'r Bil os gwneir diwygiadau ychwanegol sy'n gofyn am gydsyniad y Senedd.

6. Dywed Llywodraeth y DU fod polisi yn y Bil wedi'i lywio gan naw ymgynghoriad â rhanddeiliaid. Pa ymgynghoriadau rydych wedi'u cynnal i lywio polisi yn y Bil?

Yn 2019, ymgynghorodd Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar y cyd ar gynigion i ymestyn cyfrifoldeb cynhyrchwyr. Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n ymgynghori ar ei strategaeth economi gylchol, sy'n cynnwys cynigion am gyfrifoldebau cynhyrchwyr. Mae'r ymgynghoriad yn nodi y bydd Llywodraeth Cymru yn "cydweithio â llywodraethau eraill yn y DU i ddatblygu deddfwriaeth ar gyfer cynllun Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr..."

Mae ymgynghoriad 2019 ar Economi Gylchol¹, Mwy Nag Ailgylchu, yn nodi bwriad Llywodraeth Cymru i gyflwyno system olrhain electronig orfodol er mwyn darparu gwybodaeth flynyddol am wastraff diwydiannol a masnachol a gynhyrchir yng Nghymru.

Mae'r gwaith yn parhau ar y cyd â Lloegr a Gogledd Iwerddon i ddatblygu Cynllun Dychwelyd Ernes. Mae'r gwaith hwn yn parhau ac mae paratodau'n cael eu gwneud ar gyfer ail ymgynghoriad ar ddyluniad manwl y cynllun a'r dulliau gweithio a ffefrir.

Yn 2016, bu Llywodraeth Cymru a Defra yn cynnal Cais am Dystiolaeth ar droseddau'n ymwneud â gwastraff (<https://llyw.cymru/cynigion-i-ddiwygio-pwerau-syn-bodoli-ar-hyn-o-bryd-i-fynd-ir-afael-throseddau-gwastraff-safleoedd>). Yn dilyn y cais am dystiolaeth, ymrwymodd Llywodraeth Cymru i ddatblygu mesurau i fynd i'r afael â throseddau gwastraff, er mwyn helpu i wella cymhwysedd yn y sector gwastraff, adolygu cyfundrefnau rheoleiddio a oedd yn agored i gael eu cam-drin megis eithriadau caniatáu gwastraff a chreu maes chwarae gwastad ar gyfer diwydiant.

Ers 2016, cyflwynwyd nifer o Offerynnau Statudol i fynd i'r afael â'r materion a nodwyd a chynhaliwyd ymgynghoriad dilynol ym mis Ionawr 2018 (<https://llyw.cymru/mynd-ir-afael-throseddau-yn-y-sector-gwastraff-chyflwyno-cosb-benodedig-ar-gyfer-y-ddyletswydd>). Cynhyrchodd yr ymgynghoriadau hyn a thrafodaeth gyda'r Rheoleiddiwr Gwastraff nifer o syniadau a chynigion newydd i fynd i'r afael â gweithgarwch gwastraff anghyfreithlon, ac mae gwaith yn mynd rhagddo ar rai ohonynt, er enghraifft gwelliannau i gymhwysedd gweithredwyr a gofyniad i gael darpariaeth ariannol ar gyfer safleoedd nad ydynt yn safleoedd tirlenwi. Fodd bynnag, gyda rhai agweddau ar droseddau gwastraff, nodwyd y byddai pwerau cryfach yn helpu i wneud y gorau o'r buddiannau posibl ac mae'r rhain bellach yn cael eu cynnig ym Mil y DU. Ymgynghorwyd hefyd ar rai o'r cynigion hyn ar wahân, er enghraifft yn ein hymgyngoriad yn 2019 ar Economi Gylchol, Mwy Nag Ailgylchu, cynhwyswyd y bwriad i ystyried system olrhain electronig orfodol, ac yn yr ymgynghoriad ar Fil yr Amgylchedd, lechyd a Lles Anifeiliaid, cynhwyswyd cynigion i ddiwygio'r Pwerau Mynediad yn adran 108 Deddf yr Amgylchedd 1995, y mae'r ddau ohonynt bellach yn cael eu cynnig ym Mil y DU.

Cafodd y darpariaethau yn y Bil ar gyfer plastigau untro eu llunio gan bryderon ehangach am effeithiau plastig yn yr amgylchedd. Ysgogwyd hyn gan ymgynghoriadau a thystiolaeth a gasglwyd ar lefel yr UE. Bydd ein hymgyngoriad ni, *Mwy Nag Ailgylchu: Strategaeth i greu economi gylchol yng Nghymru*, yn helpu i lywio'r ffordd y bydd Llywodraeth Cymru yn mynd i'r afael â'r heriau hyn.

O ran treth deunydd pacio plastig y DU gyfan, daw'r rownd ymgynghori ddiweddaraf i ben ym mis Awst ac rydym yn annog safbwyntiau a thystiolaeth gan randdeiliaid allweddol yn y diwydiant plastigau yng Nghymru. O ran y cynigion ar sbwriel a phlastigau untro, cynhelir ymgynghoriad cyn cyflwyno'r Rheoliadau.

Mae cymal 70 a Rhan 3 o Atodlen 12 i'r Bil yn ymwneud ag ardaloedd rheoli mwg ac yn diwygio Deddf Aer Glân 1993. Rydym yn bwriadu symud o ddefnyddio is-ddeddfwriaeth i greu dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi rhestrï ar gyfer cofnodi tanwyddau awdurdodedig a mathau eithriedig o leoedd tân. Bydd hyn yn galluogi ffordd haws, fwy effeithiol o nodi pa danwyddau a dosbarthiadau o leoedd tân y gellir eu defnyddio'n gyfreithlon yn Ardaloedd Rheoli Mwg Cymru. Rydym hefyd yn sicrhau bod gweithgynhyrchwyr yn gallu gwerthu eu cynnyrch heb rwystr. Ni wnaethom ymgynghori â rhanddeiliaid na'r cyhoedd ehangach ynghylch y ddarpariaeth hon gan nad yw'n newid polisi (yn hytrach mae'n gwella gweithrediad y gyfundrefn rheoli mwg bresennol yng Nghymru). Bydd symud i ffwrdd o is-ddeddfwriaeth i restrï cyhoeddodedig yn sicrhau bod sefyllfa Cymru yn cyd-fynd â'r sefyllfa yn Lloegr a'r Alban. Yn y Cynllun Aer Glân, lle y gwnaethom amlinellu a cheisio barn ar y gwaith rydym yn bwriadu ei wneud mewn perthynas â llosgi domestig (megis y camau rheoleiddiol a'r rhai nad ydynt yn rhai rheoleiddiol a restrwyd yn yr ymgynghoriad), cyfeiriasom at waith a oedd yn cael ei wneud eisoes trwy Fil Amgylchedd y DU i enghreifftio'r camau a gymerwyd hyd yma.

Mae Rhan 5 yn cyflwyno amrywiaeth o fesurau i gryfhau cydnerthedd gwasanaethau dŵr a gwastraff dŵr drwy wella trefn gynllunio hirdymor y diwydiant dŵr a moderneiddio'r ffordd y mae cwmnïau dŵr a charthffosiaeth yn cael eu rheoleiddio i'w gwneud yn fwy hyblyg a thryloyw.

Sefydlwyd Rhaglen Ddraenio'r 21^{ain} Ganrif gan Water UK (corff Prydeinig sy'n cynnwys ymgwymerwyr dŵr a charthffosiaeth ledled y DU ac Iwerddon) i ystyried sut i sicrhau y gellir gwella a diweddarau gwaith cynllunio, buddsoddi, cyflenwi a pholisi rheoleiddio cwmnïau dŵr sy'n ymwneud â chynllunio seilwaith carthffosiaeth y DU i ddiwallu anghenion cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.

Aeth ati i ymchwilio a datblygu dulliau i ddeall problemau presennol a hirdymor sy'n wynebu'r sector draenio'n well. Nod y rhaglen oedd deall gofynion presennol a hirdymor ein rhwydweithiau draenio a datblygu fframwaith cynllunio tryloyw sy'n seiliedig ar dystiolaeth, i sicrhau bod gwasanaethau draenio cryf a fforddiadwy'n cael eu darparu. Mabwysiadodd ddulliau seiliedig ar bartneriaeth, gan weithio gyda chwmnïau dŵr, rheoleiddwyr, awdurdodau lleol, a chyrrff anllywodraethol. Mae Llywodraeth Cymru a Cyfoeth Naturiol Cymru yn aelodau o Grŵp Llywio'r Rhaglen.

Roedd y rhaglen yn argymhell rhoi sail statudol i waith cynllunio ar gyfer gwasanaethau draenio a dŵr gwastraff, gan ddilyn dull tebyg i'r un sydd eisoes ar waith ar gyfer cynllunio adnoddau dŵr. Roedd y dulliau a ddefnyddiwyd gan y prosiect, a'r cynigion yn cyd-fynd yn helaeth ag ymrwymïadau yn y Strategaeth Ddŵr i Gymru gan Lywodraeth Cymru, gan gynnwys y canlynol;

- Byddwn yn gweithio gyda chwmnïau dŵr, rheoleiddwyr ac awdurdodau lleol i gyflwyno cynlluniau ar gyfer rheoli dŵr gwastraff a charthffosiaeth. Mae cynllunio cydweithredol hirdymor ar gyfer rheoli dŵr gwastraff a charthffosiaeth yn hanfodol er mwyn mynd i'r afael â pherygl llifogydd trefol a chyflawni canlyniadau'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr a'r Gyfarwyddeb Trin Dŵr Gwastraff Trefol.

- Ein nod yw sicrhau bod systemau carthffosiaeth a draenio yn gydnerth ac yn cael eu cynnal a'u cadw'n dda, gyda digon o gapasiti i reoli'r galw a roddir arnynt heb achosi llygredd na llifogydd o garthffosydd yng nghartrefi pobl. Bydd hyn yn ein galluogi i symud tuag at ddull ataliol, sy'n egwyddor allweddol arall o reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy.
- Dylai fframwaith cynllunio a rheoleiddio cwmnïau dŵr ar gyfer dŵr a charthffosiaeth gynnwys:
  - Ymwreiddio ac alinio gwaith cynllunio cwmnïau dŵr â'n polisi adnoddau naturiol cenedlaethol a phrosesau cynllunio adnoddau naturiol perthnasol sy'n seiliedig ar ardal i sicrhau bod cynllunio ar gyfer gwasanaethau dŵr yn llywio ac yn ystyried ein blaenoriaethau ar gyfer rheoli adnoddau naturiol.
  - Cynlluniau rheoli dalgyloedd a buddsoddi cydweithredol.
  - Mesurau cydnerthedd, megis amcanestyniadau newid yn yr hinsawdd, twf y boblogaeth a datblygiadau newydd.
  - Rhagdybiaeth o blaid atebion cynaliadwy, a thystiolaeth o'u defnyddio yn hytrach nag ehangu neu adnewyddu capasiti seilwaith presennol.
  - Strategaeth ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid.
  - Tystiolaeth yr ystyriwyd atebion dŵr a thrin gwastraff cynaliadwy, cyfiawnhad cryf lle nad ydynt yn cael eu defnyddio.
  - Tystiolaeth gadarn, gyfredol a chredadwy i ddangos eu bod yn cydymffurfio â'n rhwymedigaethau domestig ac Ewropeaidd gorfodol.

Ymgynghorwyd yn helaeth ar y Strategaeth Ddŵr ac fe'i gosodwyd gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.

Gall rhoi Cynlluniau Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff (DWMPs) ar sail statudol sicrhau bod prosesau cynllunio eraill yn ystyried y Cynllun, ac yn ei gwneud yn ofynnol i'r rhanddeiliaid perthnasol ymgysylltu â'r ymgymerydd a rhannu gwybodaeth â hwy at ddibenion paratoi Cynlluniau, a bod Ofwat yn eu hystyried fel rhan o'r broses adolygu prisiau a datblygiad fframwaith rheoleiddio'r diwydiant. Gall sicrhau bod ymgymerydd yn cadw at eu hymrwymiad i baratoi ac ymgynghori ar Gynlluniau Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff, galluogi Llywodraeth Cymru i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â pholisïau a blaenoriaethau Llywodraeth Cymru, a darparu proses ac amserlen glir a thryloyw ar gyfer y cynlluniau. Gall roi rôl glir i Cyfoeth Naturiol Cymru hefyd o ran cymryd rhan yn y broses o ddatblygu'r cynlluniau, darparu canllawiau technegol i'r ymgymerydd a chynghori Llywodraeth Cymru ar ansawdd a chadernid y cynlluniau. Heb eu rhoi ar sail statudol mae perygl na fydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn dyrannu nac yn derbyn yr adnoddau i roi lefel debyg o ymgysylltiad i'r Cynlluniau Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff o'u cymharu â'r Cynlluniau Rheoli Adnoddau Dŵr.

Mae'r Bil yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau mewn perthynas â'r cynnwys a'r gweithdrefnau sydd i'w dilyn wrth baratoi a chyhoeddi'r Cynlluniau. Cyn defnyddio'r pwerau, byddai Gweinidogion Cymru yn ymgynghori â rhanddeiliaid ar y rheoliadau arfaethedig.

O ran draenio tir, mae Cymal 87 yn cyflwyno darpariaeth ymgynghori sy'n gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i ymgynghori â phartion priodol i sicrhau bod y dull prisio yn gywir wrth werthuso ardollau ac ardrethi draenio.

7. Sut mae'r Bil yn effeithio ar rwymedigaethau rhyngwladol cyfredol?

Ni allaf roi sylwadau ar y Bil ehangach gan mai mater i Lywodraeth y DU yw hwn. Fodd bynnag, o ran y darpariaethau sydd wedi'u cynnwys yn y Bil ar gyfer Gweinidogion Cymru, bydd nifer ohonynt yn cyfrannu at ein rhwymedigaethau rhyngwladol cyffredinol mewn perthynas, er enghraifft, â Chytundeb Paris ar newid yn yr hinsawdd trwy'r effaith a gaiff symud i economi fwy cylchol ar ddatgarboneiddio. Bydd hefyd yn cyfrannu at Nodau Datblygu Cynaliadwy'r Cenhedloedd Unedig, yn enwedig nod 12, Defnyddio a Chynhyrchu'n Gyfrifol.

Mae gwella effeithlonrwydd adnoddau yn ein helpu i gyflawni ein hymrwymiaidau rhyngwladol i'r Nodau Datblygu Cynaliadwy a'r defnydd cynaliadwy o'n hadnoddau naturiol fel o dan y Confensiwn am Amrywiaeth Biolegol.

Bydd codi tâl am blastigau untro yn cyfrannu at rwymedigaethau rhyngwladol Llywodraeth Cymru yn ymwneud â lleihau sbwriel môr, gyda phlastig y deunydd mwyaf cyffredin. Y lefelau uchel o blastig yn yr amgylchedd morol, a'r effeithiau amgylcheddol posibl y mae hyn yn eu cael, sy'n ysgogi gweithredu ar blastig ar lefel ryngwladol. Mae Strategaeth Forol y DU yn fframwaith troswaol sy'n cwmpasu sawl cydran forol gan gynnwys sbwriel môr. Mae dyletswydd ar y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig i osod mesurau a phennu targedau er mwyn cyflawni 'Statws Amgylcheddol Da'. Mae'r rhaglen o fesurau i fod i gael ei hadolygu yn 2021 a bydd yn rhoi cyfle i Lywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig roi mesurau angenrheidiol ar waith a lleihau sbwriel môr yn ein moroedd.

Cymhwysedd Deddfwriaethol y Cynulliad

8. Nid yw Nodiadau Esboniadol Llywodraeth y DU yn ystyried y bydd angen cydsyniad y Cynulliad ar gyfer cymalau 19 a 43 o'r Bil. Ar y llaw arall, rydych yn nodi yn eich Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol bod angen cydsyniad y Cynulliad ar gyfer cymal 19 a chymal 43 (i'r graddau y mae'n ymwneud â chymal 19). A allech chi ymhelaethu ar y rhesymeg yn y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol ynghylch pam yr ydych o'r farn bod angen cydsyniad y Cynulliad ar gyfer y cymalau hyn? Yn benodol, sut y gall y Cynulliad Cenedlaethol ddeddfu i osod gofyniad ar Weinidog y Goron i wneud datganiadau penodol yn ystod trafodion Senedd y DU?

Mae fy nyfarniad ynghylch y gofyniad am gydsyniad mewn perthynas â chymal 19 (a thrwy hynny, gymal 43) yn seiliedig ar ein hasesiad o ddiben y cymal hwn. Yn fy marn i, diben y cymal hwn yw diogelu'r amgylchedd, pwnc datganoledig. Proses seneddol yw'r modd i sicrhau amddiffyniad rhag diffyg atchweliad, nid y diben ynddo'i hun.

Mae'n amheus a allai'r Senedd efelychu darpariaeth o'r fath sy'n ei gwneud yn ofynnol i Weinidog y Goron gyflawni rhai camau Seneddol. Fodd bynnag, gellid dadlau y dylai'r Senedd ddeddfu er mwyn i Gymru ddarparu'r 'un effaith i raddau helaeth' â chymal 19. Er enghraifft, ei gwneud yn ofynnol i Weinidog y Goron osod datganiad tebyg gerbron y Senedd wrth gynnig deddfu mewn perthynas â Chymru.

Yn wahanol i weddill y Bil, mae 'cyfraith amgylcheddol' at ddibenion y cymal hwn yn cynnwys darpariaeth ddeddfwriaethol ddatganoledig. Effaith hyn yw bod y gofynion uchod yr un mor berthnasol i Filiau'r DU sy'n ymwneud â 'chyfraith amgylcheddol' sy'n gymwys yng Nghymru, yn yr un modd â Lloegr.

9. A allwch chi roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y trafodaethau sy'n digwydd gyda Llywodraeth y DU ynghylch cymalau 19 a 43? Beth yw safbwynt Llywodraeth Cymru os na ellir dod i gytundeb ar y cymalau hyn?

Mae trafodaethau wedi parhau ar y cymalau hyn, ond maent wedi arafu yn ystod oedi'r Bil. Rydym wedi parhau i bwysu ar Lywodraeth y DU i gydnabod yr angen i ymgynghori â Gweinidogion Cymru cyn i ddatganiad o'r fath gael ei wneud.

Credaf y gallwn ddod i ryw fath o gytundeb mewn perthynas â'r darpariaethau hyn. Os na ellir dod i gytundeb, bydd angen i ni ystyried hyn, ymysg ffactorau eraill, pan fyddwn yn ystyried a yw Bil y DU yn y dyfodol yn gyfrwng priodol ar gyfer cyflawni polisi Cymru.

10. Pa drafodaethau ydych chi wedi'u cael gyda Llywodraeth y DU ynghylch cymal 24(4) y Bil? A allwch chi roi'r wybodaeth ddiweddaraf i ni am gynnydd y trafodaethau hynny? A fydd Llywodraeth y DU yn ceisio diwygio cymal 24(4) i gryfhau dyletswyddau cydweithredu Swyddfa Diogelu'r Amgylchedd gyda chorff llywodraethu Cymru yn y dyfodol?

Mae cymal 24(4) yn gosod dyletswydd ar yr OEP i ymgynghori â chorff llywodraethu amgylcheddol datganoledig os yw o'r farn y gallai arfer unrhyw swyddogaethau penodol fod yn berthnasol i'r broses o arfer swyddogaeth llywodraethu amgylcheddol ddatganoledig.

Barn Llywodraeth Cymru ers tro yw y bydd angen i'r cyrff llywodraethu amgylcheddol perthnasol yng Nghymru a Lloegr gydweithio'n agos i nodi a gweithredu ar gwynion a allai fod yn drawsffiniol eu natur neu'n berthnasol i faterion a gedwir yn ôl a rhai datganoledig.

Mae angen hefyd i ddinasyddion yn y ddwy wlad allu cael mynediad rhwydd i broses gwynion, gan roi'r cyfrifoldeb ar y cyrff llywodraethu amgylcheddol i hwyluso yn hytrach na disgwyl i ddinasyddion ymdopi â chymhlethdod materion a gedwir yn ôl/datganoledig.

Nid yw'r ddyletswydd arfaethedig i ymgynghori yn mynd cyn belled â darparu ar gyfer y dull cydweithredol hwn, gan nad yw'n caniatáu ar gyfer nodi'n gynnar ble y gallai fod angen i'r cyrff gydweithio, ac i'r corff Cymreig fod yn rhan o'r penderfyniad ynghylch a yw ymchwiliad yn berthnasol iddo. At hynny, nid yw'n caniatáu i ymchwiliadau gael eu cynnal ar gyfer rhannu arferion gorau ac arbenigedd rhwng y cyrff. Yn unol â hynny, rydym yn ceisio gwelliant i'r Bil i alluogi trefniadau cydweithredol.

Mae trafodaethau wedi parhau gyda DEFRA ar sut y gall y cyrff gydweithredu i ystyried cwynion gyda'i gilydd, rhannu gwybodaeth a, lle y bo'n briodol, cynnal ymchwiliadau ar y cyd.

11. Nid yw Nodiadau Esboniadol Llywodraeth y DU yn ystyried y bydd y darpariaethau cyffredinol yn Rhan 8 o'r Bil yn gofyn am gydsyniad y Cynulliad. Mewn cyferbyniad, yn eich Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, rydych yn nodi y bydd darpariaethau cyffredinol y Bil yn gofyn am gydsyniad y Cynulliad. A allech chi nodi pa ddarpariaethau cyffredinol yr ystyriwch y bydd angen cydsyniad y Cynulliad ar eu cyfer? A allech roi'r wybodaeth ddiweddaraf am unrhyw drafodaethau rydych wedi'u cael gyda Llywodraeth y DU ar y mater hwn ac a yw Llywodraeth y DU yn cytuno'n awr y bydd angen cydsyniad y Cynulliad ar gyfer y cymalau hyn? Beth yw safbwynt Llywodraeth Cymru os na ellir dod i gytundeb?

Rydym o'r farn y bydd angen cydsyniad ar ddarpariaethau cyffredinol y Bil i'r graddau y maent yn berthnasol i ddarpariaethau'r Bil y mae angen cydsyniad arnynt fel a ganlyn:

Cymal 21 mewn perthynas ag Atodlen 1 — Swyddfa Diogelu'r Amgylchedd

Cymal 45 mewn perthynas ag Atodlen 2 — Gwella'r amgylchedd naturiol: Gogledd Iwerddon

Cymal 46 mewn perthynas ag Atodlen 3 — Swyddfa Diogelu'r Amgylchedd: Gogledd Iwerddon

Cymal 47 mewn perthynas ag Atodlen 4 — Rhwymedigaethau o ran cyfrifoldeb cynhyrchwyr

Cymal 48 mewn perthynas ag Atodlen 5 — Cyfrifoldeb cynhyrchwyr dros gostau gwaredu

Cymal 49 mewn perthynas ag Atodlen 6 — Gwybodaeth am effeithlonrwydd o ran adnoddau

Cymal 50 mewn perthynas ag Atodlen 7 — Gofynion sy'n gysylltiedig ag effeithlonrwydd o ran adnoddau

Cymal 51 mewn perthynas ag Atodlen 8 — Cynlluniau ernes

Cymal 52 mewn perthynas ag Atodlen 9 — Taliadau am eitemau plastig untro

Cymal 63 mewn perthynas ag Atodlen 10 — Pwerau gorfodi mewn perthynas â hyn

Cymal 69 mewn perthynas ag Atodlen 11 — Fframwaith rheoli ansawdd aer lleol

Cymal 70 mewn perthynas ag Atodlen 12 — Rheoli mwg yng Nghymru a Lloegr

Cymal 78 mewn perthynas ag Atodlen 13 — Addasu penodiadau ymgwymerwyr dŵr a charthffosiaeth: y weithdrefn ar gyfer apelau

Cymal 90 mewn perthynas ag Atodlen 14 — Enillion bioamrywiaeth fel amod o ganiatâd cynllunio

Cymal 100 mewn perthynas ag Atodlen 15 — Rheoli cwmpo coed yn Lloegr

Cymal 115 mewn perthynas ag Atodlen 16 — Cyflawni neu addasu rhwymedigaethau ynghlwm wrth gadwraeth

Cymal 122 mewn perthynas ag Atodlen 17 — Cymhwysio Rhan 7 i dir y Goron

Cymal 124 mewn perthynas ag Atodlen 18 — Diwygiadau canlyniadol sy'n ymwneud â Rhan 7

Cymal 125 mewn perthynas ag Atodlen 19 — Diwygio deddfwriaeth REACH

Dim ond darpariaethau perthnasol yw'r cymalau hyn (ac felly'n gofyn am Gynnig Cydsyniad Deddfwriaethol) i'r graddau y mae'r Atodlenni sy'n berthnasol iddynt yn gwneud darpariaethau perthnasol, gallai'r darpariaethau cyffredinol hynny gael eu gwneud gan y Senedd.

Pwerau dirprwyedig

12. Mae'r Bil yn darparu nifer o bwerau dirprwyedig i Weinidogion Cymru. A allwch chi amlinellu pam y mae'r holl bwerau hyn yn angenrheidiol? A wnaeth Llywodraeth Cymru ofyn am y pwerau hyn?

Mae angen y pwerau yn bennaf i sicrhau y bydd polisïau yn parhau i weithredu yn yr hirdymor, trwy ddarparu rhywfaint o hyblygrwydd i ddarparu ar gyfer newidiadau mewn tystiolaeth, dulliau gweithredu, llunio polisïau, diwydiannau neu dechnolegau yn y dyfodol nad ydynt o reidrwydd yn rhagweladwy ar hyn o bryd.

Yn achos cymal 66, diwygio'r cosbau presennol ar gyfer yr Hysbysiadau Cosb Benodedig sy'n ymwneud â thipio anghyfreithlon a dyletswydd gofal deiliaid tai, a chymal 125 ar gyfer REACH, mae angen y pwerau i ddisodli'r rhai a gollir o dan adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd, sy'n ein galluogi i ddiweddarau is-ddeddfwriaeth.

Gallaf gadarnhau, ym mhob achos, fod Llywodraeth Cymru wedi gofyn am y pwerau hyn.

Cymal 47 Atodlen 4 Rhwymedigaethau o ran cyfrifoldeb cynhyrchwyr – yn rhoi'r hyblygrwydd i ddatgan, mewn rheoliadau, ar ba gynhyrchydd neu fusnes i osod rhwymedigaethau cyfrifoldeb cynhyrchwyr ac ar ba gynhyrchion neu ddeunyddiau a pha gamau sy'n ofynnol er mwyn cyflawni'r rhwymedigaethau hynny.

Cymal 48 Atodlen 6 Cyfrifoldeb cynhyrchwyr dros gostau gwaredu – yn hwyluso gwneud darpariaeth ar wahân ynghylch gorfodi i Gymru. Bydd hefyd yn rhoi hyblygrwydd i

wneud darpariaeth wahanol mewn perthynas â mathau penodol o gynhyrchion, er enghraifft trwy bennu gwahanol gyff fel awdurdodau gorfodi mewn achosion gwahanol.

Cymal 49 a 50 Atodlenni 6 a 7 Gwybodaeth sy'n gysylltiedig ag effeithlonrwydd o ran adnoddau – yn caniatáu i Lywodraeth Cymru ddatblygu cynigion polisi ar gyfer pob math o gynnyrch sy'n cael ei reoleiddio, a gwneud rheoliadau ar wahân ar gyfer pob un.

Bydd hefyd yn rhoi hyblygrwydd i wneud darpariaeth wahanol mewn perthynas â mathau penodol o gynhyrchion, er enghraifft trwy bennu gwahanol gyff fel awdurdodau gorfodi mewn achosion gwahanol.

Gall gofynion gwybodaeth sy'n benodol i gynnyrch fod yn fanwl ac yn dechnegol ac felly'n fwy addas i'w cynnwys mewn rheoliadau nag mewn deddfwriaeth sylfaenol.

Cymal 51 Atodlen 8 Cynlluniau ernes – sy'n caniatáu i Lywodraeth Cymru ddatblygu cynigion polisi ar gyfer, a gwneud, rheoliadau ar wahân ar gyfer pob grŵp cynnyrch a reoleiddir.

Cymal 52 Atodlen 9 Taliadau am eitemau plastig untro – er ein bod yn gweithio ar y cyd â gweinyddiaethau eraill, mae gwastraff ac ailgylchu yn fater datganoledig. Mae'r pŵer datganoledig hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru ddiffinio eitemau sy'n destun unrhyw dâl, y swm a godir a'r gofynion a phenodi unrhyw weinyddwr i oruchwylio'r tâl sy'n adlewyrchu blaenoriaethau Cymru.

Cymal 55 Olrhain gwastraff yn electronig – cysoni deddfwriaeth olrhain gwastraff â deddfwriaeth ar gyfer rheoli gwastraff, sydd ar hyn o bryd yn cael ei reoli trwy is-ddeddfwriaeth.

Bydd y rheoliadau olrhain gwastraff yn darparu data hanfodol i helpu i ddatblygu economi gylchol a pholisi gwastraff yn y dyfodol. Bydd casglu data ar wastraff a'r rhai sy'n ei reoli yn ei gwneud yn haws i benderfynu pwy sydd (neu a oedd) yn gyfrifol am y gwastraff ar unrhyw adeg benodol. Bydd hyn yn cynorthwyo i reoleiddio gwastraff ac yn helpu i nodi'r rhai sy'n gyfrifol am unrhyw wastraff anghyfreithlon.

Cymal 57 Gwastraff peryglus: Cymru a Lloegr – yn cyd-fynd â'r system reoleiddiol bresennol ar gyfer gwastraff peryglus, a reolir ar hyn o bryd trwy is-ddeddfwriaeth. Gweler hefyd yr ateb i C13 isod.

Atodlen 10 (yn gysylltiedig â phwerau gorfodi cymal 63) – mae bwloch yn y pwerau sydd gan Weinidogion Cymru ar hyn o bryd mewn perthynas â gorfodi gwastraff. Ceir amgylchiadau lle y mae gweithredwyr twyllodrus yn gwaredu gwastraff yn anghyfreithlon gyda chanlyniadau difrifol posibl i gymunedau lleol a'r amgylchedd. Gall fod sefyllfaoedd hefyd lle mae contract casglu gwastraff yn methu, neu pan fydd cwmni neu awdurdod yn mynd i ddwylo'r derbynwyr ac ni all gyflawni neu dalu am rwymedigaethau casglu a symud gwastraff y mae wedi'i gontractio i'w cyflawni a all hefyd osod costau amgylcheddol ac effeithio'n negyddol ar gymunedau.

Ar hyn o bryd, gall Gweinidogion Cymru gyfarwyddo unrhyw berson sy'n cadw gwastraff ar dir i fynd â'r gwastraff i le penodol ac i gyfarwyddo gweithredwyr gwastraff i gymryd a thrin y gwastraff. Fodd bynnag, ni allant gyfarwyddo cludwr gwastraff i gasglu gwastraff o le penodol a mynd ag ef i safle gwastraff penodedig. Mae hyn yn golygu, o dan amgylchiadau lle mae gwastraff wedi cael ei waredu'n anghyfreithlon ac nad oes modd olrhain y tiffeddiannwr a/neu'r troseddwr neu os na all y tiffeddiannwr ariannu'r gwaredu, ac yn achos

digwyddiadau mawr, neu lle mae contract casglu gwastraff yn methu, nid oes gan Weinidogion Cymru y pŵer i gyfarwyddo cludwr gwastraff i waredu'r gwastraff.

Byddai'r ddarpariaeth hon yn caniatáu i Weinidogion Cymru gyfarwyddo cludwyr gwastraff awdurdodedig i gasglu gwastraff o fan penodedig a mynd ag ef i safle rheoli gwastraff penodedig mewn amgylchiadau lle mae iechyd y cyhoedd, cymunedau neu'r amgylchedd mewn perygl. Fel gyda'r pwerau cyfarwyddo cyfredol, byddai gan Weinidogion Cymru hefyd y pŵer i gyfarwyddo ceidwad y gwastraff i dalu costau rhesymol y cludwr gwastraff. Os nad yw hyn yn bosibl, bydd y pŵer gan Weinidogion Cymru hefyd i ad-dalu'r cludwr gwastraff yn uniongyrchol.

Cymal 65 Gorfodi yng nghyswllt gollwng sbwriel – bydd angen hyblygrwydd ar Weinidogion Cymru i allu newid neu ddiweddarau'r amodau rhagnodedig y mae'n rhaid i swyddog awdurdodedig awdurdod sbwriel eu bodloni i adlewyrchu anghenion a datblygiadau newidiol o fewn y sector, sy'n golygu na fyddai deddfwriaeth sylfaenol yn gyfrwng priodol ar gyfer y pŵer hwn.

Er bod y rheoliadau presennol i ddelio â sbwriel yn gweithredu ar sail Cymru gyfan a bod ein canllawiau yn fras yr un peth, mae rhai gwahaniaethau yn y ffordd rydym yn gweithredu ein polisïau sy'n gwarantu bod gan Weinidogion Cymru bwerau dirprwyedig. Er enghraifft, mae Llywodraeth Cymru yn cydweithio'n agos ag awdurdodau lleol a'r trydydd sector i helpu i ddatblygu a gweithredu'r agweddau ar newid addysgol ac ymddygiadol sy'n ymwneud â mynd i'r afael â sbwriel. Felly, mae'n bosibl y byddwn yn dymuno cael yr hyblygrwydd i ymgorffori'r math hwn o ddull o weithredu mewn unrhyw ganllawiau gorfodi newydd a gaiff eu datblygu gennym.

Mae'r pŵer i gyhoeddi canllawiau statudol yn angenrheidiol er mwyn sicrhau bod y gwahanol awdurdodau sbwriel yn cyflawni swyddogaethau gorfodi sbwriel mewn ffordd gyson a chymesur.

Cymal 66 Hysbysiadau Cosb Benodedig – cymryd pŵer i ddiwygio cosbau mewn is-ddeddfwriaeth a chaniatáu iddynt gael eu hadolygu'n barhaus, gweld a ydynt yn gweithio'n effeithiol a'u diwygio os oes angen.

Gweler hefyd yr ateb i C13 isod.

Cymal 67 Rheoleiddio gweithgareddau sy'n achosi llygredd – caniatáu i'r amodau manwl ar gyfer unrhyw esemptiad (o'r gwaharddiad ar gynnal gweithgaredd heb drwydded) gael eu pennu a'u diwygio gan y rheoleiddiwr.

Gweler hefyd yr ateb i C13 isod.

Cymal 75 Cynlluniau rheoli adnoddau dŵr, cynlluniau sychder a chynigion ar y cyd – yn caniatáu hyblygrwydd i ystyried pa ymgymerydd y dylid eu cyfarwyddo i baratoi cynigion ar y cyd a phryd.

Cymal 76 Cynlluniau rheoli draenio a charthffosiaeth – yn caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd i sicrhau bod cynlluniau rheoli draenau a charthffosiaeth yn mynd i'r afael â heriau newydd a allai godi ac felly'n parhau'n effeithiol

Cymal 82 Pŵer i ddiwygio deddfwriaeth i wneud diweddariadau technegol ym maes ansawdd dŵr – gofynnol er mwyn sicrhau nad yw sylweddau a safonau mewn perthynas â'r sylweddau hynny neu mewn perthynas â statws cemegol dŵr wyneb neu ddŵr daear yn parhau'n sefydlog ar ôl i'r DU adael yr UE. Byddai'r pŵer yn galluogi cymryd camau

deddfwriaethol i fynd i'r afael â'r sylweddau blaenoriaeth newydd hynny sy'n cynrychioli niwed i'r amgylchedd dŵr yn y modd mwyaf cywir.

Cymal 87 Prasio tir arall mewn ardal ddraenio: Cymru – mae angen diwygio a diweddarau'r fethodoleg o gyfrifo'r rhaniad incwm rhwng ardollau arbennig ac ardrethi draenio. Byddai'r darpariaethau yn y Bil yn caniatáu i werth tir arall gael ei gyfrifo trwy fethodoleg amgen (gan y bydd Byrddau Draenio Mewnol yn gallu defnyddio data amgen ar gyfer y cyfrifiadau hyn), a gaiff eu nodi mewn is-ddeddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol.

Mae nodi'r cyfrifiad prasio mewn rheoliadau yn briodol ac yn gymesur, oherwydd mae'r darpariaethau hyn yn ymdrin â manylion am fater atodol a thechnegol.

Cymal 88 Prasio tir amaethyddol mewn ardal ddraenio: Cymru a Lloegr – Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth i ganiatáu i'r is-ddeddfwriaeth ddarparu methodoleg amgen ar gyfer cyfrifo gwerth tir trethadwy (tir ac adeiladau amaethyddol) er mwyn osgoi ymyrraeth posibl i'r cyfrifiad dosrannu.

Mae nodi'r cyfrifiad prasio mewn rheoliadau yn briodol ac yn gymesur, oherwydd mae'r darpariaethau hyn yn ymdrin â manylion am fater atodol a thechnegol.

Cymal 89 Datgelu gwybodaeth am Gyllid a Thollau – mae angen y pŵer i ychwanegu at y rhestr o bersonau cymhwysol a nodir o dan adran newydd 37A(3)(h) er mwyn sicrhau bod personau eraill y mae'n ofynnol iddynt gael gafael ar wybodaeth gan CThEM at ddiben cymwys, sy'n cael eu hadnabod yn ddiweddarach, gael eu hychwanegu at y rhestr mewn is-ddeddfwriaeth, o dan amgylchiadau lle mae'r fframwaith o gyrff rheoleiddio sy'n gweithredu yn y maes hwn yn newid.

Cymal 125 Diwygio deddfwriaeth REACH – Mae Adran 1 o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 yn diddymu Deddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972. Mae hyn yn golygu, ar ôl y diwrnod ymadael, mai'r unig ffordd o ddiwygio Rheoliadau Gorfodi REACH 2008 a Rheoliadau Ymadael yr UE REACH fyddai trwy ddeddfwriaeth sylfaenol.

Mae angen y pŵer hwn i sicrhau y gellir diweddarau Rheoliadau Gorfodi REACH 2008 a Rheoliadau Ymadael yr UE REACH.

13. A allech chi amlinellu'r polisi y byddwch yn ceisio'i lunio mewn rheoliadau, gan ddefnyddio'r pwerau a geir yn y Bil? Pryd ydych chi'n rhagweld y byddai rheoliadau o'r fath yn cael eu gosod?

Byddai angen is-ddeddfwriaeth ar ffurf rheoliadau i roi'r Cynllun Dychwelyd Ernes a Chyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr ar waith ar gyfer pecynnu. Mae'r rhain yn feysydd gwaith allweddol sy'n cael eu datblygu fel rhaglen waith ar y cyd. Nid yw'r union amserlen ar gyfer gosod y rheoliadau hyn wedi'i phennu'n derfynol gan fod y gwaith ar hyn o bryd wedi canolbwyntio ar ddatblygu ail gylch o ymgynghori ar y ddau gynllun. Maes o law, byddwn yn ystyried ffrydiau gwastraff eraill ar gyfer deddfwriaeth newydd ar Gyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr, ac ymgynghorwyd ar hyn yn ein hymgynghoriad diweddar ar strategaeth economi gylchol newydd i Gymru. Maes o law, byddwn yn trafod deddfwriaeth newydd ar gyfer labelu cynnyrch amgylcheddol a safonau gyda gweinyddiaethau eraill y DU.

Cymal 55 – Olrhain gwastraff yn electronig: Daw'r ddarpariaeth hon i rym ddau fis ar ôl i'r Ddeddf ddod i rym. Nid yw'r amserlen ar gyfer gosod y Rheoliadau wedi'i chwblhau, gan fod swyddogion Llywodraeth Cymru a Cyfoeth Naturiol yn gweithio gyda'u cymheiriaid yng ngwledydd eraill y DU ar sut y gallwn ddigideiddio prosesau olrhain gwastraff. Yn benodol,

sut rydym yn cofnodi'r hyn sy'n digwydd i wastraff wrth iddo symud o gynhyrchu i adfer neu waredu.

Cymal 57 – Gwastraff peryglus: Mae disgrisiwn gan Weinidogion Cymru i benderfynu pryd y daw'r ddarpariaeth i rym. Mae llawer o'r gyfraith ar wastraff peryglus yn deillio o gyfraith yr UE. Byddai'r diwygiadau sy'n cael eu gwneud gan y Bil yn galluogi Gweinidogion Cymru i barhau i allu diwygio neu ddisodli Rheoliadau sy'n rheoli sut mae gwastraff peryglus yn cael ei reoli, ar ôl i'r DU adael yr UE.

Cymal 61 – Pwerau codi tâl: Nid yw'r union amserlen ar gyfer dod â'r pwerau hyn i rym wedi'i chwblhau eto. Mae'r pwerau yn:

- ychwanegu pwerau codi tâl newydd ar gyfer Cyfoeth Naturiol Cymru mewn perthynas â dyletswyddau newydd neu ddiwygiedig a roddir iddynt yn y dyfodol. Bydd y pwerau newydd yn caniatáu i Cyfoeth Naturiol Cymru adennill eu costau rhesymol o ymchwilio, ymyrryd a gorfodi cynlluniau cyfrifoldeb cynhyrchwyr cyfredol yn briodol ac, wrth iddynt gael eu sefydlu, cynlluniau Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr newydd;
- caniatáu i Cyfoeth Naturiol Cymru roi taliadau cynlluniau trwyddedu amgylcheddol presennol ar waith er mwyn eithrio gweithrediadau gwastraff, gan gynnwys taliadau cofrestru a chynhaliadau lle y bo'n briodol, er mwyn ariannu'r gwaith o fonitro cydymffurfiaeth y gweithrediadau hyn; ac
- galluogi Cyfoeth Naturiol Cymru i greu cynlluniau codi tâl ar gyfer ei swyddogaethau sy'n ymwneud â gwaredu gwastraff yn anghyfreithlon a safleoedd gwastraff a ganiateir. Byddai hyn yn caniatáu i Cyfoeth Naturiol Cymru adennill ei gostau rhesymol o ymchwilio, ymyrryd a gorfodi priodol ynghlwm wrth y safleoedd gwastraff anghyfreithlon o'r safleoedd gwastraff anghyfreithlon hynny. Ar hyn o bryd, gall Cyfoeth Naturiol Cymru godi tâl am wirio gweithrediad a chydymffurfiaeth y gyfundrefn trwyddedu amgylcheddol. Fodd bynnag, ni allant godi tâl am orfodi'r rhai nad ydynt yn cydymffurfio â gofynion trwyddedu neu sy'n gweithredu'n anghyfreithlon y tu allan i'r gyfundrefn drwyddedu.

Cymal 66 – Hysbysiadau Cosb Benodedig: Ni fyddwn yn llunio rheoliadau ar hyn o bryd. Mae disgrisiwn gan Weinidogion Cymru i benderfynu pryd y daw'r ddarpariaeth i rym. Mae diddymu Deddf y Cymunedau Ewropeaidd yn dileu'r pŵer presennol i newid lefelau'r cosbau hyn trwy is-ddeddfwriaeth, ac felly mae angen pŵer newydd i alluogi lefel y cosbau hyn trwy is-ddeddfwriaeth, er mwyn gallu diwygio lefel y dirwyon naill ai i fyny neu i lawr.

Cymal 67 – Esemptiadau: Daw'r ddarpariaeth hon i rym ddau fis ar ôl i'r Ddeddf ddod i rym. Mae'r pŵer yn caniatáu i Weinidogion Cymru nodi mewn rheoliadau pa amodau sy'n ymwneud â gweithgareddau eithriedig (h.y. y rheini nad oes angen Trwydded Amgylcheddol ar eu cyfer) y gall Cyfoeth Naturiol Cymru benderfynu arnynt, yn hytrach na bod yr amodau hynny'n gorfod cael eu nodi mewn rheoliadau. Ar hyn o bryd, mae pennu amodau yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru lunio rheoliadau newydd bob tro y newidir amod. Bydd caniatáu i Cyfoeth Naturiol Cymru osod yr amodau yn helpu i sicrhau bod rheolaethau priodol ar waith wrth i'r farchnad wastraff symud. Nid yw'r amserlen ar gyfer gwneud rheoliadau o dan y Cymal hwn wedi'i chwblhau.

Cymal 52 - Plastig Untro: Bydd y pwerau hyn yn helpu i gefnogi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i leihau'r defnydd o eitemau plastig untro diangen, ac i helpu i gyrraedd ein nod hirdymor o fod yn ddiwastraff erbyn 2050. Mae Llywodraeth Cymru eisoes yn ceisio gwahardd neu gyfyngu ar werthiant nifer o eitemau plastig untro gwastraff, gan gynnwys ffyn cotwm plastig, gwellt a phlatiau.

Fodd bynnag, mae eitemau plastig untro nad ydynt wedi'u cynnwys yn y mesur uchod ac sydd ag allanolion negyddol parhaus sy'n deillio o'u cynhyrchu, eu defnyddio a'u gwaredu'n amhriodol, er enghraifft cwpanau coffi a chynwysyddion bwyd tafladwy. Gan fod llawer o'r eitemau plastig hyn yn cael eu darparu i'r defnyddiwr yn ôl pob golwg yn "rhad ac am ddim" ac yn ategol i brynu cynhyrchion eraill, nid yw defnyddwyr ar hyn o bryd yn cael eu cymell neu eu hannog yn weithredol i gyfyngu ar eu defnydd i lefelau cynaliadwy. Rydym yn credu, heb ymyrraeth bellach, y gallai lefelau defnydd aros yr un fath neu hyd yn oed gynyddu dros amser. Mae hyn yn cyfrannu at wastraff sy'n cyrraedd safleoedd tirlenwi a llosgi ar ôl eu defnyddio, neu fel sbwriel sy'n achosi llygredd a niwed i'r amgylchedd naturiol.

Credwn y gellid, o bosibl, ymdrin ag eitemau o'r fath trwy ddarparu trefn codi tâl sy'n debyg i'r un sydd ar waith ar gyfer bagiau siopa untro. Gwelwyd bod codi tâl am eitemau plastig untro wedi arwain at newid cadarnhaol yn ymddygiad defnyddwyr. Heb y pwerau i fynnu ardollau ar eitemau plastig untro eraill lle y bydd hynny yn lleihau treuliant i bob pwrpas, ni ellir lliniaru'r allanoldebau negyddol a amlinellir uchod trwy ddefnyddio deddfwriaeth. Fodd bynnag, dim ond os yw'r dystiolaeth yn dangos mai codi tâl yw'r dull polisi mwyaf effeithiol o weithredu i leihau'r defnydd o blaid dulliau amgen sydd ar gael yn hawdd ac yn fwy cynaliadwy, y bydd is-ddeddfwriaeth yn cael ei chyflwyno ar gyfer eitemau o'r fath

Cymal 65 – Gorfodi yng nghyswllt gollwng sbwriel: Rydym yn bwriadu creu pŵer penodol i Weinidogion Cymru gyhoeddi canllawiau statudol ar ddefnyddio'r pwerau gorfodi yn Rhan IV o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990, y mae'n rhaid i'r rheini sy'n arfer y pwerau roi sylw iddynt. Bwriad hyn yw mynd i'r afael â'r canfyddiad y gall awdurdodau lleol neu gwmnïau preifat ddefnyddio camau gorfodi i godi refeniw ar draul dinasyddion 'nad ydynt yn wylidwrus ' neu fod camau gorfodi yn anghyfreithlon, yn annheg neu'n anghymesur fel arall, trwy ddarparu canllawiau clir i awdurdodau lleol ar ddefnydd priodol o'u pwerau gorfodi, y mae'n rhaid iddynt eu hystyried. Bwriad hyn yw hyrwyddo mwy o gysondeb a gwella hyder y cyhoedd o ran cyfreithlondeb camau gorfodi.

Rydym hefyd yn bwriadu ymestyn pŵer Gweinidogion Cymru i ragnodi amodau i'w bodloni cyn y caniateir i berson gael ei awdurdodi i gyflwyno cosbau penodedig am daflu sbwriel. Bwriedir i hyn fod yn ddull diogelu pellach rhag gweithgarwch gorfodi amhriodol trwy sicrhau bod yn rhaid i unigolion awdurdodedig fod wedi bodloni amodau penodol sy'n ymwneud â sgiliau, ansawdd a phroffesiynoldeb eu gweithgareddau cyn y gallant gyflwyno cosbau penodedig.

Byddwn yn ymgynghori ymhellach â'r diwydiant, darparwyr hyfforddiant, awdurdodau lleol a rhanddeiliaid allweddol eraill cyn arfer y pŵer estynedig hwn i lunio rheoliadau. Gallai hyn o bosibl arwain at ragnodi amodau megis ennill cymhwyster penodol, achrediad neu nod siarter.

Cymal 87/88 – yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru lunio rheoliadau i wneud darpariaeth ar gyfer pennu gwerth tir arall mewn ardal ddraenio fewnol yng Nghymru. Fel y saif y gyfraith, mae Byrddau Draenio Mewnol yn cyfrifo gwerth ardrethi draenio ar gyfer tir nad yw'n dir amaethyddol gan ddefnyddio methodoleg sy'n seiliedig ar restrau prisio sy'n hen ac yn anghyflawn. Byddai'r rheoliadau yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol. Ar hyn o bryd nid oes amserlen ar gyfer sefydlu rheoliadau newydd.

Cymal 125 – Mae'r pwerau mewn perthynas â REACH yn angenrheidiol er mwyn gweithredu trefn cemegion gweithredol. Roedd rhai newidiadau a fyddai'n helpu swyddogaeth REACH y DU yn fwy effeithiol y tu allan i gwmpas y pwerau oddi mewn i'r Ddeddf Ymadael. Rydym yn symud o system a gynlluniwyd ar gyfer 28 o aelod-wladwriaethau i un wladwriaeth â phedair gwlad. Felly, mae rhai agweddau ar REACH yn

anymarferol neu'n orfeichus i fusnesau. Mae hyn yn debygol o olygu newidiadau i'r rheoliadau REACH presennol er mwyn sicrhau eu bod yn addas i'w defnyddio ar raddfa'r DU yn unig. Yn ogystal, pan fyddwn yn colli pwerau adran 2 (2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972, ni fyddwn yn gallu gwneud unrhyw newidiadau i reoliadau gorfodi REACH.

Heb y pwerau hyn, byddai'n rhaid i REACH y DU weithredu yng nghyd-destun yr offerynnau statudol ymadael â'r UE. Yn y sefyllfa hon, gallem wynebu nifer o risgiau a phroblemau yn fuan iawn, yn enwedig o ran y dyddiadau cau ar gyfer cofrestru ac ailadrodd profion anifeiliaid. Mae'n bosibl y bydd angen y pwerau hefyd i adlewyrchu newidiadau i drefn yr UE rydym am eu cadw. Mae REACH yn ymdrin â materion a gadwyd yn ôl megis iechyd a diogelwch yn y gweithle a safonau cynnyrch, yn ogystal â meysydd datganoledig fel iechyd y cyhoedd a'r amgylchedd. Yn hyn o beth, byddai angen yr un offeryn deddfwriaethol ar gyfer mesurau i gyfyngu ar gemegyn sy'n achosi niwed i iechyd dynol ac sy'n achosi niwed i'r amgylchedd. O ganlyniad, byddai'n anodd deddfu ar gyfer pwerau o'r fath yn y Cynulliad.

14. Mae rhai o'r pwerau dirprwyedig yn bwerau i ddiwygio deddfwriaeth sylfaenol. Mae dau o'r pwerau hyn (cymalau 66 a 76) yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol. A ydych chi'n credu bod y weithdrefn negyddol yn briodol yn yr achosion hyn? Pam nad ydych wedi gofyn am i reoliadau a wneir o dan y pwerau hyn ddilyn y weithdrefn gadarnhaol?

Cymal 66 Pwerau i amrywio Hysbysiadau Cosb Benodedig – Ystyrir bod y weithdrefn negyddol yn briodol gan fod y cynllun Hysbysiad Cosb Benodedig eisoes ar waith ac mae'r pŵer hwn yn caniatáu diwygio swm y gosb sydd i'w chodi yn unig. Mae'n ofynnol i Weinidogion Cymru weithredu'n unol ag egwyddorion cyfraith gyhoeddus ac, yn unol â hynny, bydd angen i unrhyw gynnydd yn swm y gosb fod yn rhesymol ac yn deg. Mae'r dull yn gyson â phwerau tebyg yn adran 34A(10), 46B(5), 47ZB(6) ac adran 97A(3) [Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990](#), sy'n ddarostyngedig i'r un weithdrefn.

Cymal 76 Cynlluniau rheoli draeniad a charthffosiaeth – Mae'r weithdrefn negyddol yn briodol gan y byddai'r rheoliadau'n gwneud mân newidiadau technegol i'r ffordd y caiff cynlluniau eu cyhoeddi ac mae'n bosibl y bydd angen gwneud hyn yn aml. Ni fyddai'r rheoliadau'n gwneud diwygiadau i gynnwys y cynlluniau eu hunain.

Mae'r ddeddfwriaeth sylfaenol yn rhoi'r cynlluniau ar sail statudol ac yn gosod fframwaith rheoleiddio. Mae'r pwerau rheoleiddio yn ymwneud ag agweddau gweithdrefnol manwl ar waith paratoi, ymgynghori, amseru a chyhoeddi'r cynllun.

15. Mae cymal 75 yn diwygio Deddf y Diwydiant Dŵr 1991 i hepgor gofynion gweithdrefnol penodol mewn perthynas â pharatoi ac adolygu cynlluniau rheoli adnoddau dŵr o'r ddeddfwriaeth sylfaenol. Yn lle hynny, bydd gan Weinidogion Cymru bŵer i bennu'r gofynion mewn rheoliadau. Pam ei bod yn briodol i'r gofyniad hwn gael ei symud o ddeddfwriaeth sylfaenol i is-ddeddfwriaeth?

Mae'r ddeddfwriaeth sylfaenol yn rhoi'r cynlluniau ar sail statudol ac yn gosod fframwaith rheoleiddio. Mae pwerau rheoleiddio yr adrannau hyn yn ymwneud ag agweddau gweithdrefnol manwl ar baratoi'r cynllun, ymgynghori arno, ei amseru a'i chyhoeddi. Bydd hyn yn cysoni'r gweithdrefnau cynllunio adnoddau dŵr yn agosach â'r weithdrefn ar gyfer paratoi cynlluniau draenio a dŵr gwastraff.

16. Mae cymal 75(3) yn hepgor adrannau 37B a 37C o Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991. A allwch chi egluro pam mae'r darpariaethau hyn yn cael eu dileu? A fydd Gweinidogion Cymru yn disodli'r darpariaethau hyn trwy is-ddeddfwriaeth?

Mae'r ddeddfwriaeth sylfaenol yn rhoi'r cynlluniau ar sail statudol ac yn gosod fframwaith rheoleiddio. Mae pwerau rheoleiddio yr adrannau hyn yn ymwneud ag agweddau gweithdrefnol manwl ar baratoi, ymgynghori, amseru a chyhoeddi'r cynllun sy'n fwy priodol i'w rhagnodi gan ddeddfwriaeth sylfaenol, Byddwn yn ymgynghori ynghylch hyn ymlaen llaw.

17. Mae cymal 76 yn mewnosod adrannau 94B a 94D i Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991. Mae adrannau 94B a 94D yn darparu, pan fo'r Cynulliad yn penderfynu y caiff offeryn sy'n cynnwys rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru ei ddirymu, "Caiff Ei Mawrhydi, trwy Orchymyn yn y Cyngor, ddirymu'r offeryn". Pam mae hyn yn wahanol i'r dull ar gyfer rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru a nodir yn Neddf Offerynnau Statudol 1946?

Mae adran 11A(5)(b) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946 yn darparu mewn achos o offeryn statudol a wnaed gan Weinidogion Cymru yn unig, bod pŵer Ei Mawrhydi i ddirymu, trwy Orchymyn yn y Cyngor, offeryn statudol a osodir gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn bŵer gan Weinidogion Cymru i'w ddirymu trwy orchymyn.

Mae'r adrannau 94B a 94D sydd newydd eu mewnosod yn Neddf y Diwydiant Dŵr 1991 yn cynnwys pwerau i wneud Rheoliadau (adran 94D newydd) a Gorchmynion (adran 94B) a wneir gan Weinidogion Cymru mewn perthynas â Chymru a'r Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â Lloegr, oherwydd natur drawsffiniol yr offerynnau hynny.

Felly, ni fydd adran 1A(5)(b) yn gymwys i'r offerynnau hyn. Nid yw Deddf 1946 yn gwneud darpariaeth bendant ar gyfer senario lle caiff offeryn ei wneud gan Weinidogion Cymru a chan yr Ysgrifennydd Gwladol. Felly, teimlwyd ei bod yn fwyaf ymarferol i'w Mawrhydi ddarparu ar gyfer dirymu'r ddau offeryn.

18. Mae cymal 76 hefyd yn mewnosod adran 94C yn Neddf y Diwydiant Dŵr 1991 sy'n rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth, trwy reoliadau, ynghylch y weithdrefn ar gyfer paratoi a chyhoeddi cynllun rheoli draenio a charthffosiaeth. Gall y rheoliadau hynny roi pŵer i Weinidogion Cymru wneud darpariaethau trwy gyfarwyddiadau. A ydych chi'n credu bod y weithdrefn negyddol yn briodol ar gyfer rheoliadau a wneir o dan adran 94C?

Mae'r ddeddfwriaeth sylfaenol yn rhoi'r cynlluniau ar sail statudol ac yn gosod fframwaith rheoleiddio. Mae'r pwerau rheoleiddio yn ymwneud ag agweddau gweithdrefnol manwl ar y gwaith paratoi, ymgynghori, amseru a chyhoeddi'r cynllun. Mae'r weithdrefn negyddol yn briodol ar gyfer rheoliadau a wneir o dan yr adran hon.

19. Mewn perthynas â phwerau'r Ysgrifennydd Gwladol yng nghymal 81 (ansawdd dŵr), a allwch chi egluro pam mae pwerau'r Ysgrifennydd Gwladol yn fwy cyfyngedig yn yr Alban nag yng Nghymru? Pa drafodaethau yr ydych wedi'u cael gyda Llywodraeth y DU am y mater hwn?

Ni fu unrhyw drafodaethau gyda Llywodraeth y DU ar y mater hwn,

Pwerau cydredol plws

20. Mae'r Bil yn cynnwys nifer o bwerau cydredol plws (gan gynnwys yng nghymalau 47 i 51, 81, a 125, ac Atodlenni 4 i 8) sy'n lleihau cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad yn y gwahanol feysydd. A allwch chi egluro pam rydych yn ystyried bod y pwerau cydredol plws yn briodol? Beth yw'r ymrwymiad Gweinidogol y cyfeirir ato yn eich Cynnyg Cydsyniad Deddfwriaethol?

Bwriad polisi Cymalau 47-51 yw datblygu dull rheoleiddio ar y cyd ledled y DU i Gyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr, sy'n caniatáu cynllun cyson i weithredu ar draws y DU ar gyfer pecynnu, a chynhyrchion eraill o bosibl. Mae'r gallu i gael y dewis i ddatblygu cynllun cyson yn bwysig am resymau marchnad. Mae hyn yn cynnwys natur fandyllog y ffin helaeth â Lloegr a'r ffordd y mae llawer o fanwerthwyr yn gweithredu eu systemau dosbarthu. Gallai gweithredu systemau Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr gwahanol rhwng Cymru a Lloegr gymell twyll, a byddai'n ddryslyd i fanwerthwyr ac i'r cyhoedd.

Er mwyn sicrhau'r cysondeb hwn, rydym yn gofyn am ddull cydredol plws, gydag effaith hynny'n golygu y byddai Gweinidogion Cymru yn cyflawni swyddogaethau yng Nghymru, oni bai y rhoddir caniatâd. Lle y barnwyd ei bod yn briodol, gallai Gweinidogion Cymru roi cydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol arfer y pwerau mewn perthynas â Chymru. Mae sicrhau'r pwerau i Weinidogion Cymru yn eu galluogi i gael hyblygrwydd yn y dyfodol, a byddai hefyd yn caniatáu iddynt gyflwyno Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr ar gyfer cynhyrchion eraill yng Nghymru (er enghraifft cewynnau untro).

Mae cynnwys y pwerau hyn yn y Bil yn cyd-fynd â meini prawf y Prif Weinidog ar y defnydd o Ffiliau'r DU gan fod natur gydgyssylltiedig systemau gweinyddol perthnasol Cymru a Lloegr yn golygu ei bod yn fwyaf effeithiol a phriodol i'r ddarpariaeth ar gyfer y ddau gael ei datblygu ar yr un pryd yn yr un offeryn deddfwriaethol.

Ceisir pwerau cydredol hefyd mewn perthynas â chymal 81, sy'n ymwneud â diweddariadau technegol ym maes ansawdd dŵr. Mae'n caniatáu i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau neu ddiwygio deddfwriaeth at ddibenion:

- gwneud darpariaeth ynghylch y sylweddau sydd i'w hystyried wrth asesu statws cemegol dŵr wyneb neu ddŵr daear;
- pennu safonau mewn perthynas â'r sylweddau hynny neu mewn perthynas â statws cemegol dŵr wyneb neu ddŵr daear

Bydd pwerau o'r fath yn cael eu cymhwyso mewn perthynas ag ardaloedd basn afon. Er bod gennym un ardal basn afon sy'n gyfan gwbl yng Nghymru, mae dwy o'n hardaloedd basn afon yn drawsffiniol (afonydd Dyfrdwy a Hafren). Ar hyn o bryd, mae'r pwerau Gweinidogol mewn perthynas â'r ardaloedd hynny yn cael eu harfer ar y cyd gan Weinidogion Cymru a'r Ysgrifennydd Gwladol. O ystyried bod y fframwaith deddfwriaethol presennol yn cael ei harfer yn y fath fodd, mae'n ddymunol i gyd-fynd yn agos â Defra ar y materion hyn er mwyn sicrhau dull cyffredin o weithredu mewn perthynas â'r ardaloedd basn afon trawsffiniol.

Mae cymal 125 a'i atodlenni cysylltiedig yn darparu ar gyfer diwygio rheoliadau REACH a rheoliadau gorfodi REACH. Mae'r ddarpariaeth hon wedi'i chysylltu ag Offerynnau Statudol Ymadael â'r UE ac mae'n darparu pŵer galluogi i wneud diwygiadau yn y dyfodol i gyfraith yr UE a gedwir. Dim ond gyda chydysyniad Gweinidogion Cymru y gall yr Ysgrifennydd Gwladol arfer y pwerau, lle maent yn ymwneud â materion o fewn cymhwysedd datganoledig. Mae hyn yn cyd-fynd â'r ymagwedd a gymerwyd gyda phwerau DU gyfan yn yr offerynnau cywiro Ymadael â'r UE ar gyfer REACH, sy'n ofynnol er mwyn galluogi cyfundrefn ar gyfer y DU gyfan.

Mae angen pwerau cydredol plws hefyd mewn perthynas â rheoliadau gorfodi REACH. Ar hyn o bryd, mae pŵer gan Weinidogion Cymru i ddiwygio rheoliadau gorfodi REACH yng Nghymru o dan Orchymyn y Cymunedau Ewropeaidd (Dynodi) (Rhif 2) 2007 (<http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2007/1349/made>), fel sydd gan yr Ysgrifennydd Gwladol. Gofynnwyd am y pŵer cydredol plws i gynnal y status quo a chadw'r pwerau sy'n arferadwy ar hyn o bryd gan Weinidogion Cymru a'r Ysgrifennydd Gwladol o dan gyfraith yr UE.

Rydym wedi sicrhau cytundeb yr Ysgrifennydd Gwladol i ddiwygio'r Bil, pe bai angen hyn. Bydd hyn yn ein galluogi i gynnwys eithriad o baragraff 11, Atodlen 7B o Ddeddf Llywodraeth Cymru, sy'n cyfyngu ar gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad i ddileu neu addasu swyddogaethau Gweinidog y Goron heb ganiatâd gan y Gweinidog Llywodraeth y DU perthnasol. Cymhwysir y swyddogaeth pan fo swyddogaeth ddatganoledig gymwysedig yn cynnwys swyddogaeth sydd i unrhyw raddau yn arferadwy ar yr un pryd.

21. A fydd Gorchymyn adran 109 yn cael ei gyflwyno i ymdrin â'r eithriad mewn perthynas â pharagraff 11 o Atodlen 7B i Ddeddf Llywodraeth Cymru? Rydym yn ymwybodol bod Gorchymyn adran 109 yn cael ei ddrafftio ac y dylid ei gyflwyno yn y dyfodol agos; a gaiff y materion a godir yn y Bil hwn eu trafod yn y Gorchymyn adran 109 arfaethedig? Os na, pam hynny a pha bryd y bydd y materion hyn yn cael sylw?

Rhagwelwn y bydd Gorchymyn adran 109 yn cael ei gyflwyno'n fuan ac y bydd yn mynd i'r afael â'r mater o swyddogaethau cydredol yn y Bil hwn. Byddai hyn yn golygu na fyddai angen diwygio'r Bil.

22. A oes unrhyw feysydd lle mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu rhoi cydsyniad i Lywodraeth y DU lunio is-ddeddfwriaeth ar ran Llywodraeth Cymru? A fydd Gweinidogion Cymru yn hysbysu'r Cynulliad yn ffurfiol pan fydd caniatâd wedi'i roi, yn ôl proses Rheol Sefydlog 30C?

Effaith gweithredu cydredol plws yw bod Gweinidogion Cymru, oni bai bod caniatâd yn cael ei roi, yn cyflawni swyddogaethau yng Nghymru. Lle y barnwyd ei bod yn briodol, gallai Gweinidogion Cymru roi cydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol arfer y pwerau mewn perthynas â Chymru.

Bydd Gweinidogion Cymru yn hysbysu'r Cynulliad yn ffurfiol pan fydd caniatâd wedi'i roi, yn ôl proses Rheol Sefydlog 30C.

Y rhesymau dros wneud darpariaethau ar gyfer Cymru ym Mil yr Amgylchedd

23. A yw'n fwriad i'r pwerau yn y Bil fod yn rhai dros dro o ran eu natur (h.y. a fyddant yn cael eu disodli gan bwerau mewn Bil Amgylchedd Cymru yn y dyfodol)? Os na, pam ddim? Os felly, pam nad oes cymal machlud wedi'i gynnwys yn y Mesur?

Bydd y pwerau galluogi yn y Bil yn ein helpu i gyflawni polisi Cymru ar hyn o bryd ac yn y dyfodol. Rydym wedi defnyddio Bil Amgylchedd y DU gan nad oes unrhyw gynlluniau ar hyn o bryd ar gyfer Bil Amgylchedd Cymru.

24. Fel un o'r rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn ar gyfer Cymru ym Mil yr Amgylchedd, nodwch nad oes amser ar hyn o bryd o fewn amserlen y Cynulliad i gyflwyno Bil Amgylchedd y gellid ei ddefnyddio i ddatblygu'r darpariaethau hyn. Mater i Lywodraeth Cymru yn unig yw penderfynu ar ei rhaglen ddeddfwriaethol. Pam na allai Llywodraeth Cymru gynnwys Bil yr Amgylchedd yn ei rhaglen ddeddfwriaethol?

Mae gan Lywodraeth Cymru adnoddau cyfyngedig ar gyfer datblygu ei rhaglen ddeddfwriaethol, yn enwedig o ran yr arbenigwyr hynny sy'n drafftio ac yn cyfieithu deddfwriaeth. Mae'n gwneud penderfyniadau ar gynnwys y rhaglen ar sail yr adnoddau sydd ar gael a'r capasiti i gyflawni, sydd, fel rhan o'm portffolio i, wedi cael ei effeithio'n sylweddol gan y gwaith sydd ei angen i ymateb i ymadael â'r UE. Mae datblygu deddfwriaeth yn cymryd amser er mwyn sicrhau ei bod yn addas i'r diben. Yn ogystal, mae'n rhaid i Fil gael ei gyflwyno erbyn pwynt penodol yn nhymor y Senedd er mwyn sicrhau bod gan y Senedd ddigon o amser i graffu arno a'i gymeradwyo cyn etholiadau nesaf y Senedd, neu fel arall bydd y Bil yn methu. Mae'r heriau hyn, ynghyd â'r gwaith angenrheidiol a pharhaus ar ddeddfwriaeth i ymateb i'r broses o adael yr UE a phontio, wedi golygu na fu Bil Amgylchedd Cymru yn bosibl. Mae Bil y DU wedi rhoi cyfle amgen i ni roi deddfwriaeth ar waith mewn rhai meysydd allweddol.

25. Tra bod y darpariaethau llywodraethu amgylcheddol yn y Bil yn ymwneud yn uniongyrchol ag ymadawiad y DU o'r UE, ymddengys nad yw holl ddarpariaethau'r Bil yn ymwneud â Brexit. Faint o'r darpariaethau eraill yn y Bil y mae angen eu rhoi ar waith cyn diwrnod cwblhau'r cyfnod gweithredu? A oes unrhyw ddarpariaethau yn y Bil yn "hanfodol o ran amser", ac os felly, pam?

Ni allaf roi sylwadau ar y Bil ehangach gan mai Llywodraeth y DU sy'n penderfynu sut i gyflawni ei hamcanion polisi.

Yn sgil colli adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd, sy'n ein galluogi i ddiweddarau is-ddeddfwriaeth lle bo'n briodol, rydym wedi cymryd pwerau galluogi i ddiweddarau'r ddeddfwriaeth mewn rhai meysydd megis gwastraff peryglus, pwerau ansawdd dŵr (sylweddau blaenoriaeth) a REACH.

O dan y cytundeb pontio, mae'n orfodol i'r DU drosi diwygiadau Erthygl 8A i Gyfarwyddeb Fframwaith Gwastraff yr UE fel rhan o Becyn Economi Gylchol yr UE. Mae darpariaethau Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr yn y Bil ar gael i'n galluogi ni, ynghyd â chenhedloedd eraill y DU, i fodloni'r gofynion sylfaenol cyffredinol mewn perthynas â chyfrifoldeb cynhyrchwyr yn y Pecyn Economi Gylchol.

Bydd angen rhoi pwerau mewn perthynas â REACH ar waith yn fuan ar ôl y cyfnod pontio. Pan fyddwn yn colli pwerau o dan adran 2(2), ni fyddwn yn gallu gwneud unrhyw newidiadau i reoliadau gorfodi REACH er mwyn cadw'n gyfredol â newidiadau technegol. Trwy gymryd pwerau yn y Bil hwn, bydd y Llywodraeth yn gallu ymateb yn ddi-oed i unrhyw faterion gweithredu sy'n codi a hwyluso rhoi darn mawr a chymhleth o ddeddfwriaeth sy'n deillio o'r UE ar waith.

Y rheswm y mae hyn yn sensitif o ran amser yw oherwydd y ffaith bod terfynau amser a gweithgareddau/penderfyniadau i'w gwneud o dan REACH a ysgogir gan ddiwedd y cyfnod gweithredu. Mae colli pwerau adran 2(2) yn llai pwysig o'i gymharu â'r angen i ddiwygio terfynau amser o bosibl neu i symleiddio'r broses REACH pan ddaw'n weithredol. Mae pwerau adran 2(2) yn ymwneud â diwygio rheoliadau gorfodi REACH. Cafodd gweddill y rheoliadau REACH eu diwygio gan gyfraith yr UE ac roeddent yn gymwys i'r DU heb yr angen am ddeddfwriaeth ddomestig. Heb y pwerau sydd wedi'u cynnwys yn y Bil, byddai angen deddfwriaeth sylfaenol i fynd i'r afael ag unrhyw broblemau cychwynnol gyda REACH (er enghraifft, anhapusrwydd busnesau gyda'r terfyn amser cofrestru o ddwy flynedd).

Yn fwy cyffredinol, hoffem gyflwyno'r holl newidiadau cyn gynted â phosibl, o ystyried y buddiannau a ddisgrifir yn yr ateb i gwestiwn 1.

26. Sut a phryd y byddwch yn adolygu effeithiolrwydd y Bil ar gyfer llunio polisi amgylcheddol yng Nghymru?

Bydd yr adolygiad o effeithiolrwydd y Bil mewn perthynas â pholisi amgylcheddol yn ffurfio rhan o'r adolygiad polisi a thystiolaeth parhaus sy'n digwydd o fewn y Llywodraeth. Caiff hyn ei lywio dros amser gan amrywiaeth o ffynonellau tystiolaeth a mecanweithiau adborth megis yr Adroddiad o Gyflwr Adnoddau Naturiol a baratowyd gan Cyfoeth Naturiol Cymru a metrigau a thargedau amgylcheddol eraill sydd ar waith, er enghraifft cyfraddau ailgylchu, cofnodi tipio anghyfreithlon.

Caiff y rhestrau cyhoeddedig ar gyfer tanwyddau awdurdodedig a dosbarthiadau lleoedd tân esempt eu diweddarau, eu monitro a'u hadolygu'n flynyddol.

Bydd effeithiolrwydd yr ardrethi draenio tir a darpariaethau yn cael eu hasesu trwy gyflwyno dull mwy cyson o adolygu.

Hygyrchedd

27. Sut y byddwch yn sicrhau bod y darpariaethau yn y Bil, a'r is-ddeddfwriaeth a wneir fel rhan ohono, yn hygyrch i randdeiliaid ac i'r cyhoedd yn gyffredinol?

Wrth i reoliadau gael eu datblygu i ddeddfu'r pwerau yn y Bil, byddwn yn dilyn ein prosesau cais am dystiolaeth, ymgysylltu ac ymgynghori arferol.

28. A ydych chi'n pryderu y bydd cael y darpariaethau hyn yn neddfwriaeth y DU yn cael effaith negyddol ar hygyrchedd y gyfraith, ar adeg pan mae Llywodraeth Cymru yn ceisio gwneud cyfraith Cymru yn fwy hygyrch?

Rydym wedi ystyried bod hygyrchedd y gyfraith yn ystyriaeth allweddol wrth gymryd pwerau yn y Bil hwn. Gan fod llawer o'r ddeddfwriaeth sy'n cael ei diwygio yn gweithredu ar sail Cymru a Lloegr, o leiaf, mae defnyddio Bil y DU i wneud y diwygiadau hyn yn sicrhau na cheir nifer o ddiwygiadau tebyg i un ddarpariaeth, gan ei gwneud yn fwy hygyrch i'r defnyddiwr.

Yng ngoleuni rhaglen y Cwnsler Cyffredinol ar gyfer codeiddio, byddwn wrth gwrs yn ystyried ar ryw adeg yn y dyfodol sut y gallwn wneud cyfraith amgylcheddol yng Nghymru yn fwy cydlynol a hygyrch.